

Handläggare
Bengtsson Sara
Mekrami Mohammed

Datum
2018-11-20
rev. 2018-12-05

Diarienummer
KTN-2018-0094

Kulturnämnden

Återrapportering av långsiktig utvecklingsplan för biblioteksbussarnas verksamhet

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att ta emot utvecklingsplanen för biblioteksbussarnas verksamhet.

Sammanfattning

Den långsiktiga utvecklingsplanen lyfter behovet av att biblioteksbussarnas verksamhet utökas till att omfatta fler fasta hållplatser, fördjupad samverkan med interna och externa samarbetspartner samt ökat fokus på att utveckla det läsfrämjande arbetet med förskolan på landsbygden i Uppsala kommun. Enligt förslaget bibehålls nuvarande verksamhet parallellt med den föreslagna utökningen. Utvecklingen av verksamheten enligt förslagen i den långsiktiga planen kan genomföras med en utökad ekonomisk ram.

Ärendet

Långsiktig utvecklingsplan för biblioteksbussarnas verksamhet

Kulturnämnden uppdrog 2018-04-24 § 41 (KTN-2018-0094) åt kulturförvaltningen att med utgångspunkt i Uppsala kommuns biblioteksplan ta fram en långsiktig utvecklingsplan för Bibliotek Uppsalas biblioteksbusstjänst med återrapportering till kulturnämnden under hösten 2018.

Den utvecklingsplan som tagits fram har fokus både på identifierade utvecklingsområden inom befintlig verksamhet samt på nya möjliga strategiska samarbeten. Den innebär att nuvarande verksamhet bibehålls men utökas inom vissa prioriterade områden. Dessa prioriterade områden är koncentrerade kring tre huvudsakliga områden.

Utökad turlista

Biblioteksbussarnas verksamhet är i behov av att i högre grad än idag kunna erbjuda en service som är anpassad till både nya och befintliga användares behov. Det som framför allt

efterfrågas är fler fasta hållplatser, tätare biblioteksbusbesök samt fler hållplatser på kvällstid. Med en utökad turlista kan både dagens uppskattade biblioteksservice ända hem kombineras med att möta efterfrågan av fler fasta hållplatser, förlagda till tider som efterfrågas och på platser där människor befinner sig. I enlighet med Landsbygdsprogrammet bör fokus vara på de prioriterade tätorterna och servicenoderna när det gäller att utöka de fasta hållplatserna.

Möjligheter till samarbeten

Med en utökad turlista ökar möjligheten för biblioteksbusarna att fungera som lokal mötesplats, och fler fasta hållplatser som besöks mer frekvent ger stärkta förutsättningar för samverkan både med interna och externa samarbetspartner.

Ökat fokus på läsfrämjande arbete för barn

En utökad verksamhet skapar också förutsättningar för ett mer utvecklat samarbete med förskolorna på landsbygden för att stärka det läsfrämjande arbetet för barn. Biblioteksbusarna kan i ett utökad uppdrag erbjuda fasta hållplatser även vid förskolorna, vilket skulle möjliggöra planerade lånebesök och tillfälliga programaktiviteter i det mobila biblioteket för alla förskolor på landsbygden.

Ekonomiska konsekvenser

Kostnaden för en utökad verksamhet i enlighet med det som föreslås i den långsiktiga utvecklingsplanen uppgår till 880 tkr för ett helår.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Långsiktig utvecklingsplan för biblioteksbussarnas verksamhet

2018-11-19 / Version 3
Handläggare Sara Bengtsson

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Bakgrund	3
Begreppsförklaringar.....	3
Styrdokument och medborgardialog	3
Styrande och vägledande dokument.....	3
Medborgardialog	5
Landbygdsmässan 2018	6
Enkätundersökning.....	6
Förslag till långsiktig verksamhetsutveckling.....	6
Vision	6
Samverkan inom Kulturförvaltningen.....	7
Samverkan inom Uppsala kommun	7
Samverkan med externa parter	8
Förutsättningar för ny samverkan.....	8
Förslag till långsiktig verksamhetsutveckling	8
Utökad turlista.....	9
Tätorter och servicenoder.....	9
Förskolor	10
Boken kommer	10
Boende på landsbygden	10
Kortare sommaruppehåll	10
Ekonomiska konsekvenser	11
Avslutning	11

Inledning

Bakgrund

Kulturnämnden uppdrog 2018-04-24 § 41 (KTN-2018-0094) åt Kulturförvaltningen att med utgångspunkt i Uppsala kommuns biblioteksplan ta fram en långsiktig utvecklingsplan för Bibliotek Uppsalas uppsökande biblioteksverksamhet och biblioteksbusservice i Uppsala kommun, med återrapportering till kulturnämnden senast oktober 2018.

Fokus i arbetet med utvecklingsplanen ligger såväl på identifierade utvecklingsområden inom befintlig verksamhet som på nya möjliga strategiska samarbeten, både inom Uppsala kommun och med verksamheter inom regionen.

Begreppsförklaringar

I texten anges begreppen **hållplats** och **stopp**. Med **hållplats** menas en enkelt identifierbar och allmän plats där biblioteksbussen har öppet för besök på en tydligt angiven tid. Med **stopp** menas en plats där biblioteksbussen stannar i anslutning till en privat bostad eller liknande för en eller enstaka biblioteksanvändare. I biblioteksbussens nuvarande turlista saknas specifikt angiven tid för stoppen, eftersom tiderna är ungefärliga.

I kommunens landsbygdsprogram finns begreppen **prioriterade tätorter** och **servicenoder**. De **prioriterade tätorterna** i Uppsala kommun är 14 till antalet: Almunge, Björklinge, Bälinge, Gunsta, Gävsta, Jälla (Lindbacken), Järlåsa, Knutby, Länna, Lövstalöt, Skyttorp, Storvreta, Vattholma och Vänge. **Servicenoderna** är 5 i dagsläget: Stavby, Tuna, Oxsätra/Åkerlänna, Ramstalund och Jumkil.

Styrdokument och medborgardialog

Styrande och vägledande dokument

Enligt bibliotekslagen ska alla kommuner anta en biblioteksplan för sin verksamhet på biblioteksområdet. När kommunal biblioteksverksamhet ska utvecklas och utvärderas är kommunens biblioteksplan därmed det viktigaste styrdokumentet. Efter ett flerårigt arbete antog Uppsala kommun en ny biblioteksplan under 2018. Den är tänkt att vara ett aktiverande dokument och ett verktyg för att styra utveckling och prioriteringar inom Uppsala kommuns bibliotek.

Biblioteksplanen har ett brett upplägg och under tre områden *Bibliotekets uppgift i samhället*, *Bibliotekets olika platser* och *Biblioteket och omvärlden* samlas inriktningar för biblioteksutvecklingen i kommunen. Planen är skriven med fokus på biblioteksanvändaren och på omvärldsfaktorer som kan komma att påverka bibliotekets verksamhet och utveckling.

Under rubriken *Biblioteket och omvärlden* punkten *Inriktning för bibliotek för alla*, står det att läsa:

- De som bor och vistas på landsbygden har likvärdig tillgång till biblioteket som de som bor i kommunens mer tätbefolkade delar.

Från Uppsala kommuns sida finns det alltså en tydlig målsättning att ha en fullgod biblioteksservice till de boende på landsbygden, och biblioteksplanen anger att den mobila verksamheten, i första hand biblioteksbusarna, ska komplettera och samspela med de fasta folkbiblioteken.

När det gäller biblioteksbusverksamheten så har den traditionellt haft en unik position i mötet mellan bibliotek och landsbygd med turer över hela kommunen. Biblioteksbusverksamheten bör därför även i framtiden ha tyngdpunkt på biblioteksservice på landsbygden där det kan vara långt till ett fast bibliotek.

I biblioteksplanen tas barn och unga upp som en prioriterad målgrupp för biblioteksverksamheten och under rubriken *Inriktning för läsfrämjande* står det att biblioteket ska komplettera förskolans och skolans uppdrag att lära barn och unga att läsa. Fokus ligger på de allra minsta barnen, på barns och ungas fritid och på att utveckla samarbete med förskola och skola.

Uppsala kommun har en stor landsbygd, ca 25% av befolkningen bor utanför Uppsala stads centrala delar, och det växer fram nya bostadsområden på landsbygden i stadig takt. Kommunen har som ambition att bli Sveriges bästa landsbygdskommun där det ska vara möjligt att bo, verka och leva på landsbygden. Som en del i det arbetet har man tagit fram Landsbygdsprogrammet, ett övergripande styrdokument för den kommunala organisationen som sätter ramarna för och prioriterar inom kommunens arbete med landsbygdsfrågor. I dokumentet definieras hela Uppsala kommun förutom Uppsala tätort som landsbygd.

Landsbygdsprogrammet lyfter fram 14 av kommunens tätorter som prioriterade, där det på sikt bör finnas viss basservice, varav biblioteksservice är en. Av dessa 14 tätorter har 6 idag egna biblioteksfilialer, medan resten nås av biblioteksbusarna. Utanför de prioriterade tätorterna finns även utpekade servicenoder där fler servicefunktioner bedöms kunna utvecklas. Även dessa servicenoder nås idag av biblioteksbusarna.

Som ett förled till den långsiktiga utvecklingsplanen för verksamheten utfördes en genomlysning av biblioteksbusverksamheten av Regionbibliotek Stockholm på uppdrag av Bibliotek Uppsala. Utgångspunkten för genomlysningen var:

På vilket sätt kan biblioteksbusverksamheten utformas och utvecklas för att möta behov i första hand hos dem som har ett behov av komplement till ett fysiskt bibliotek, i andra hand för dem som inte känner till bibliotekets tjänster och utbud?

Utifrån en omfattande omvärldsspaning och nulägesbeskrivning identifierar rapportförfattaren Fia Söderberg fyra utvecklingsområden för biblioteksbusverksamheten:

1. Landsbygdsutveckling
2. Barn och unga
3. Digital delaktighet
4. Kommunikation och marknadsföring

Under punkten landsbygdsutveckling betonar genomlysningen vikten av att utveckla samarbetet kring övrig kommunal service och med andra myndigheter som har sina målgrupper på landsbygden, samt att aktivt delta i att utveckla servicepunkterna i kommunen tillsammans med övriga aktörer. För att stärka dessa platser föreslås längre hållplatstid vid servicepunkter och vissa tätorter, samt högre frekvens i turerna, för att service ska finnas de tider som användarna kan nyttja den och ge bättre möjligheter att samarbeta med andra aktörer. Längre hållplatsstopp skulle även möjliggöra andra typer av aktiviteter och samarbeten, t ex program och informationsträffar.

Biblioteksplanen avsnittet *Inriktning för samarbete och samverkan för starkare bibliotek* uppmuntrar biblioteken till externa samarbeten för att bland annat kunna nå fler människor från olika delar av samhället och erbjuda fler aktiviteter än vad som är möjligt med egna resurser, samt stärka bibliotekets plats och relevans i lokalsamhället. Landsbygdsprogrammet tar upp vikten av lokalt engagemang och att det ska skapas förutsättningar för en kontinuerlig dialog. Här tror Fia Söderberg att en biblioteksbusverksamhet med längre hållplatstider kan fungera som en kanal för att möjliggöra dialogtillfällen och även vara en mötesplats.

För att biblioteksbusverksamheten riktad mot barn ska bli mer läsfrämjande föreslår Fia Söderberg att metoder behöver utvecklas för det läsfrämjande arbetet i samarbete med förskolans personal, för att kunna erbjuda ett mervärde utöver distribution av media. Hon föreslår även att den rumsliga utformningen av biblioteksbusen ska återspegla att barn och unga är en prioriterad målgrupp genom att skapa stimulerande miljöer för läsning i alla bussar. Detta för att flytta tyngdpunkten från distribution till inspiration.

I samband med att en ny bibliotekslag antogs 2013 fick biblioteken ett utökat ansvar att arbeta med digital delaktighet, och i Uppsala kommuns nya biblioteksplan, under rubriken *Inriktning för det digitala biblioteket*, anges att Bibliotek Uppsala ska jobba med att bredda den digitala kompetensen och minska det digitala utanförskapet. Fia Söderbergs rapport tar fasta på detta och föreslår inom utvecklingsområde digital delaktighet att biblioteksbusarna bör inredas med samma digitala basutrustning som finns på ett fast bibliotek och att mer arbete bör läggas på att berätta om och visa vad det digitala biblioteket erbjuder.

Under utvecklingsområde kommunikation och marknadsföring ser rapporten framförallt ett behov av att förenkla informationen om de olika turerna och tidpunkterna för hållplatser, som ett led i arbetet med att tydliggöra att tjänsterna och servicen är till för alla samt för att det ska bli lättare att förstå när och var det går att nyttja servicen.

Medborgardialog

Som komplement till relevanta styrdokument och Fia Söderbergs genomlysning av verksamheten har värdefulla medborgar- och användarsynpunkter samlats in under arbetet med denna utvecklingsplan.

Landsbygdsmässan 21 april 2018

Biblioteksbusen deltog vid Landsbygdsmässan med en tillfällig hållplats på Vaksala torg och Bibliotek Uppsala hade ett utställningsbord inne på UKK, vilket gav tillfälle till dialog om bibliotekens landsbygdsservice, både med medborgare, politiker, föreningslivsrepresentanter och andra utställande verksamheter.

De synpunkter som framfördes när det gällde biblioteksbusens verksamhet rörde framför allt nuvarande turlista, som uppfattades som svårtydd. Frågan ”hur vet man när busen kommer där jag bor?” ställdes av flera boende på landsbygden. Önskemål om utökade hållplatser på kvällstid framfördes både angående matbutikerna i Oxsätra och i Tuna. Även för boende i Länna lyftes hållplatser på kvällstid fram som en positiv utveckling. För den nya servicepunkten i Oxsätra såg man en möjlig samverkan med biblioteksbusen för gemensam marknadsföring och utveckling kring digitala tjänster.

Enkätundersökning

Vid en enkätundersökning med 149 svarande, utförd på biblioteksbusen under maj och juni 2018, ställdes bland annat följande fråga:

- När skulle du önska att biblioteksbusen kom till din hållplats?

Vid sammanställning av svaren framkom att en majoritet av de som svarat önskar besök av biblioteksbusen under kvällstid på vardagar. Detta återspeglar även de medborgarsynpunkter och önskemål som biblioteksbusens medarbetare tagit emot allt oftare under de senaste åren. Synpunkter kring detta har även inkommit till Uppsala kommuns landsbygdsstrateg Malin Ohlsson.

Förslag till långsiktig verksamhetsutveckling

Vision

En viktig del av biblioteksbusens verksamhet är att synas, finnas med i relevanta sammanhang och vara en aktiv del av Uppsala kommuns samhällsservice. Eftersom biblioteksbusen redan idag besöker alla delar av kommunen kan den bidra till att förverkliga visionen om Uppsala som en av Sveriges bästa landsbygdskommuner. Det finns goda förutsättningar att använda den mobila möjligheten biblioteksbusen utgör som informationskanal och för att samarbeta med externa aktörer.

Biblioteksbusen ska kännetecknas av tillgänglighet, öppenhet, kvalitet och kunna erbjuda ett attraktivt utbud av medier. Biblioteksbusen ska tillgängliggöras via centralt placerade hållplatser, som är lätta att hitta till, i alla delar av Uppsala kommuns landsbygd. Boende på landsbygden ska kunna uppleva att biblioteksbusen är deras bibliotek och den mobila biblioteksverksamheten ska med sina hållplatser kunna betraktas som ett stadsdelsbibliotek.

Biblioteksbussens miljö ska utformas för att möjliggöra möten mellan människor i lokalsamhället. Hållplatser ger ytterligare ett tillfälle till möten med grannar och andra personer på bostadsorten eller närområdet.

För barn i förskoleåldern ska biblioteksrummet vara en miljö där det är enkelt att hitta tilltalande böcker. Förskolans pedagoger ska i dialog med bibliotekarier hitta lässtimulerande arbetssätt som kan stödja de små barnens språkutveckling.

Biblioteksbussen ska erbjuda alla barn på Uppsala kommuns landsbygd en inspirerande och tillgänglig läsmiljö med spännande och intressanta böcker. Biblioteksbussen ska även ge mer likvärdiga förutsättningar för barn att kunna ta del av Bibliotek Uppsalas läsfrämjande aktiviteter och kulturupplevelser.

Samverkan inom Kulturförvaltningen

Lovaktiviteter för barn

Biblioteksbussen ser en möjlighet till utökad samverkan med det lokala föreningslivet på landsbygden, bland annat olika former av lovaktiviteter för barn. Ett samarbete kring detta initierades sommaren 2018 som försöksverksamhet. Uppsala kommun arbetar även på flera sätt med att tillgängliggöra kultur för barn och unga på landsbygden, och biblioteksbussen kan i detta sammanhang vara en viktig aktör för att få ut kulturprogram till exempelvis förskolor.

Samverkan inom Uppsala kommun

Under arbetet med denna utvecklingsplan har även kontakter tagits med andra verksamheter med fokus på landsbygd för att undersöka möjligheten till och intresset för framtida samarbete.

Uppsala kommuns landsbygdsstrateg

Kontakten med Uppsala kommuns landsbygdsstrateg är redan etablerad, och kan sannolikt utvecklas ytterligare, bland annat när det gäller att använda biblioteksbussen som lokal för medborgardialoger och information.

Konsument Uppsala

En första kontakt har tagits med Konsument Uppsala som redan idag har rådgivning i Bibliotek Uppsalas lokaler. De ställer sig positiva till samverkan med biblioteksbussens hållplatsverksamhet.

Bygglovsbilen

På Landsbygdsmässan väcktes tanken på gemensamma hållplatser för bygglovsbilen och biblioteksbussen under bygglovsbilens turné, vilket båda verksamheterna ställde sig positiva till. Inför våren 2019 finns möjlighet att utveckla detta samarbete.

Aktiviteter i samband med allmänna val

Inför allmänna val finns möjligheten att använda biblioteksbussen både för information om valprocessen och som mobil lokal för förtidsröstning. Kontakt med Valnämnden etablerades under 2018 och kan utvecklas till valet till EU-parlamentet 2019 samt till det allmänna valet 2022.

Samverkan med externa parter

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen ser ett möjligt samarbete när det gäller grundläggande betaltjänster. Detta skulle t ex kunna bestå av att en utbildare från Länsstyrelsen kommer till biblioteks bussens fasta hållplatser sista veckan i månaden då behoven av betaltjänster är extra stora. Dialog kring detta har initierats och fortsätter under hösten 2018.

Regionbibliotek Uppsala

En enhetschef från Bibliotek Uppsala deltog i ett regionalt bibliotekschefsmöte för Uppsala läns åtta kommuner i början av oktober 2018 för att undersöka intresset för ev. framtida regionala samarbeten kring biblioteksbusssverksamhet. Samtalet kring eventuell och möjlig samverkan ledde till att ett nätverk med intresserade kommuner skapas för fortsatt dialog kring hur samverkan skulle kunna se ut, samt för erfarenhetsutbyte och utvecklingsfrågor kring mobil verksamhet generellt.

Förutsättning för ny samverkan

En förutsättning för att det ska vara möjligt att utveckla och fördjupa samverkan med samtliga intressenter, som ligger väl i linje med förslag i Fia Söderbergs rapport, är att biblioteks bussens turlista förändras i linje med det som föreslås i denna utvecklingsplan. I den nuvarande verksamheten saknas förutsättningar för detta då alltför få fasta hållplatser finns för att det ska vara möjligt och meningsfullt att göra återkommande satsningar när det gäller att bygga upp kontakter med samverkanspartner.

Förslag till långsiktig verksamhetsutveckling

Sedan starten 1969 har biblioteks bussarna körts på liknande sätt. Då, för snart 50 år sedan, var landsbygdsbefolkningen i huvudsak lantbrukare som arbetade på sina gårdar, och de var därför hemma

dagtid. Idag ser verkligheten annorlunda ut. De flesta som bor på landsbygden pendlar till arbetsplatser i stan och är inte hemma dagtid. För att nå en större del av landsbygdsbefolkningen bör biblioteksbussarna därför i högre grad finnas på plats vid tider då människor är hemma.

Inom biblioteksbussarnas verksamhet finns de logistiska förutsättningarna att erbjuda en utökad landsbygdsservice. Arbetet koncentreras då enligt förslag framför allt kring:

- målgruppsanpassad service med fler hållplatser och tätare besök
- ökad möjlighet att agera mötesplats
- ökat samarbete med förskolorna på landsbygden
- fokus på läsfrämjande arbete för barn och unga, både inom förskolan och på den fria tiden

Utökad turlista

En utökad turlista med fokus på fler fasta hållplatser jämfört med nuvarande turlista med många stopp skulle innebära att biblioteksbussarna kommer oftare till hållplatserna i såväl tätorter som servicenoder. Fasta hållplatser och tider underlättar för besökarna att informera sig om servicen. Förskolorna får fasta tider för sina besök vilket underlättar för förskolans pedagoger att planera besök med förskolebarnen. Möjligheten att nå fler användare ökar. Biblioteksbussen ska finnas där människor naturligt rör sig, på tidpunkter som är bättre anpassade till dagens önskemål och det blir tydligare att servicen är till för alla när biblioteksbussarna har ökad synlighet på allmänna platser. Biblioteksbussarna kommer i än högre grad att vara en mötesplats och kommer att kunna erbjuda samhällsservice i samverkan med externa aktörer.

Förslaget till verksamhetsutveckling innebär att turlistan läggs om på följande vis:

- **Förmiddagar:** biblioteksbussarna har fasta hållplatser vid förskolor med sex veckors intervall.
- **Eftermiddagar:** biblioteksbussarna ger Boken kommer-service och service till boende på landsbygden med fyra veckors intervall.
- **Kvällar:** biblioteksbussarna har hållplatser i prioriterade tätorter varje vecka samt hållplatser i servicenoder och mindre orter med fyra veckors intervall. Biblioteksbussarna fortsätter med hållplatser i två stadsdelar varje vecka.
- **Helger:** biblioteksbussarna har hållplatser i tätorter med fyra veckors intervall.

Tätorter och servicenoder

Redan idag besöker biblioteksbussarna tätorter och servicenoder på landsbygden regelbundet. Önskemålet om förändring gäller framför allt turtätheten. Antalet hållplatstimmar på vardagkvällar bör dessutom ökas, liksom bussens besöksfrekvens vid dessa hållplatser. Detta skulle tydliggöra verksamhetens service och syfte för besökarna.

Idag görs många av biblioteksbussarnas stopp hemma hos privatpersoner. Med ett ökat antal hållplatser på allmän plats möjliggörs publicering av kartor på internet, där exakt placering och tid för biblioteksbussarnas besök visas. Ett samarbete med Uppsala kommuns GIS-ingenjörer kring detta har initierats för nuvarande hållplatser. Fasta hållplatser möjliggör också hållplatsskyltar med QR-koder, som snabbt och enkelt kan ge information om biblioteksbussarnas verksamhet.

Med fasta hållplatser kvällstid kommer fler besökare att samlas på ett ställe, vilket ökar möjligheten för människor att mötas i biblioteksbussarna. Biblioteksbussarnas verksamhet blir därmed också mer lik de fasta bibliotekens och kan t ex erbjuda programaktiviteter för både barn och vuxna, samt samhällsservice i samverkan med externa aktörer.

Förskolor

Idag besöker biblioteksbussarna förskolor med sex veckors intervall. Besöken ingår dock i den ordinarie turlistan med stopp hos privatpersoner och förskolan har därför ingen exakt tid att förhålla sig till. En stor del av verksamheten rör sig om ren bokdistribution då förskolepedagoger byter en redan iordningställd boklåda mot en annan.

I förslaget till utökad turlista har biblioteksbussarna längre hållplatser och fasta tider vid varje förskola. Förskolorna ges därmed möjlighet att planera sina aktiviteter så de passar med biblioteksbussarnas besök. Hållplatserna förläggs till förmiddagstider, vilket är efterfrågat av förskolorna. Detta i sin tur möjliggör för pedagogerna att besöka biblioteksbussarna tillsammans med barnen, så att barnen får vara med och välja böcker och inspireras av läsning och litteratur på plats.

Boken kommer

För personer som har svårt att komma till ett bibliotek finns servicen Boken kommer. De som använder Boken kommer är företrädesvis äldre, personer med fysiska och/eller psykiska funktionsvariationer samt långtidssjuka. Personer som bor på landsbygden får denna service via biblioteksbussarna, som levererar böcker och andra medier ända in i hemmet.

Boende på landsbygden

Personer som bor på landsbygden har inom den utökade turlistan även fortsättningsvis möjlighet att få besök av biblioteksbussen vid sina hem under dagtid. De erbjuds samtidigt ökad tillgänglighet till biblioteksbussarnas verksamhet i tätorter och servicenoder genom ett större antal fasta hållplatser på kvällstid jämfört med idag.

Kortare sommaruppehåll

I och med förändringen av turlistan föreslås även att biblioteksbussarnas reducerade verksamhet på sommaren förkortas jämfört med idag och harmoniseras med Bibliotek Uppsalas övriga bibliotek när det gäller längden på den reducerade perioden. Under sommaren och andra skollov kan delar av den

ordinarie verksamheten inom biblioteksbussen förstärkas med samverkan kring lovaktiviteter med andra aktörer.

Ekonomiska konsekvenser

De praktiska och logistiska förutsättningarna för verksamhetsutveckling finns, då biblioteksbussarnas körkapacitet inte nyttjas maximalt idag. En ekonomisk förstärkning avseende personal och drift är dock en förutsättning för att kunna utöka verksamheten enligt förslagen i utvecklingsplanen. En utökning av verksamheten med fokus på att utveckla samverkan med och biblioteksservicen till förskolor på landsbygden, samt förstärka antalet fasta hållplatser på landsbygden på kvällstid samtidigt som befintlig verksamhet bibehålls kräver motsvarande en heltids bibliotekarietjänst med inriktning på barnverksamhet till en kostnad av 500 tkr. Kostnaden för kompletterande chaufförstjänster samt driftskostnad för biblioteksbussarna med den föreslagna utökade verksamheten uppgår till 380 tkr. Totalt uppgår därmed kostnaden för den utökade biblioteksservicen på landsbygden till 880 tkr.

Avslutning

Bibliotek Uppsala två biblioteksbussar erbjuder idag service på landsbygden till förskolor och mindre skolor, till äldreboenden, till enskilda låntagare vid sina hem och vid hållplatser i och nära samhällen i hela Uppsala kommun. Biblioteksbussarna har hållplatser som trafikeras både på dagtid och kvällstid samt under helger. Biblioteksbussarna närvarar även vid hembygdsdagar och särskilda evenemang.

Med anledning av samhällets förändringar och att Uppsala kommun växer har behov av att ta fram en långsiktig utvecklingsplan identifierats, där fokus ligger på såväl dagens brukare och målgrupper som på möjligheten till nya samarbeten och utvecklingsmöjligheter. Biblioteksplanen och Landsbygdsprogrammet har varit viktiga styrdokument i detta arbete. En genomlysning av Uppsalas biblioteksbussverksamhet som utfördes av Regionbibliotek Stockholm på uppdrag av Bibliotek Uppsala 2017 har också varit en viktig inspiration i arbetet med att ta fram en långsiktig utvecklingsplan för verksamheten.

Med de föreslagna åtgärderna i denna utvecklingsplan kan Bibliotek Uppsala säkerställa att biblioteksbussarnas verksamhet svarar mot behoven och efterfrågan från en landsbygd i förändring. Biblioteksbussarnas mål är att nå fler och nya användare av biblioteksservicen på landsbygden samt att säkerställa att verksamheten är väl rustad för framtida snabba omställningar, allt eftersom landsbygden utvecklas och antalet boende på landsbygden ökar. Med en justerad och utökad turlista som bättre svarar mot dagens och framtidens behov säkras dessa aspekter upp. Det innebär också helt nya möjligheter till samverkan, både inom Uppsala kommun och med externa aktörer.